

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WĄSOSZ

Wstęp

Celem odnowy wsi jest poprawa warunków życia na wsi, przez przygotowanie społeczności wiejskiej do zmian funkcji wsi, standardu i jakości życia przy jednoczesnym zachowaniu jej tożsamości i integralności, a przede wszystkim wartości życia wiejskiego bogatej przeszłości historycznej. Ważne w tym działaniu jest zachowanie krajobrazu, kultury, oraz wartości duchowych i materialnych.

Miejscowość Wąsosz obejmuje swym działaniem wieś Wąsosz Dolny, Wąsosz Górny, Wąsosz Parcela.

Plan Odnowy miejscowości Wąsosz Górny na lata 2010-2017 został opracowany na podstawie dokumentów: Strategii Rozwoju Gminy Popów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Popów, Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Popów oraz Planu Przestrzennego Zagospodarowania miejscowości przy współudziale społeczności lokalnej oraz wykorzystaniu dokumentów przyjętych na poziomie krajowym i regionalnym takich jak

- Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2013
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego
- Strategia Rozwoju Powiatu Kłobuckiego
- Strategia Rozwoju Gminy

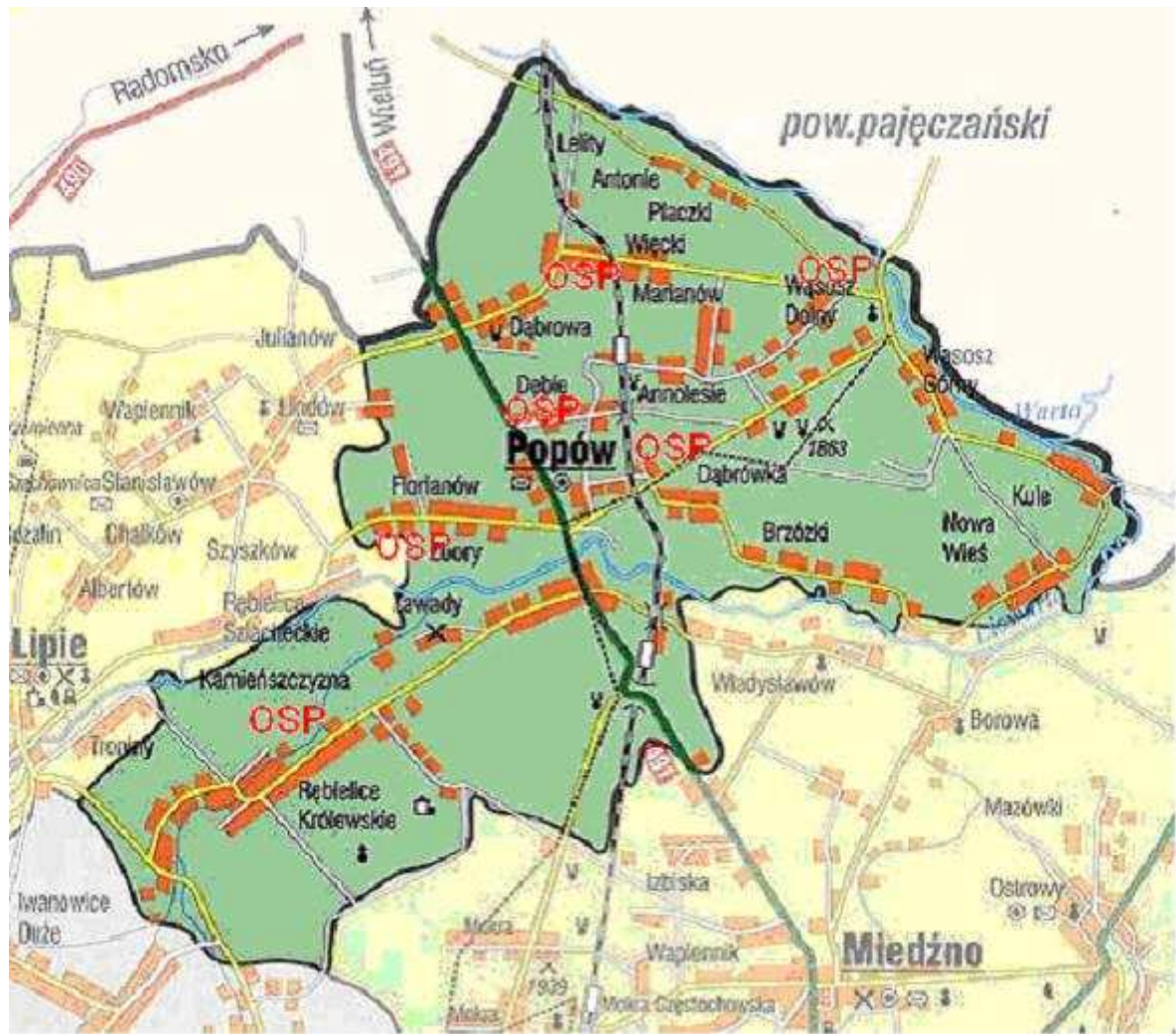
Jest spójny z nadrzędnymi celami rozwoju gminy wiejskiej, pozostający w otoczeniu problematyki społecznej, gospodarczej i kulturalnej jego mieszkańców.

Plan Odnowy miejscowości Popów formułuje priorytet i cele na lata 2010-2017 i sposoby ich realizacji, korzystając ze wsparcia finansowego Unii Europejskiej.

1 CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość Wąsosz leży w północnej części województwa śląskiego, w powiecie kłobuckim w gminie Popów w pobliżu ujścia rzeki Liswarty do Warty. Wąsosz położony jest na północnej krawędzi malowniczej jury Krakowsko-Częstochowsko- Wieluńskiej od północy graniczy z województwem łódzkimi powiatem pajęczańskim.

Położenie Wąsosza Górnego wyznaczają następujące współrzędne 51stopni 49minut szerokości geograficznej północnej oraz 19 stopni 2 minuty długości geograficznej wschodniej. Cały obszar wsi stanowi wyżynę wyrzeźbioną w różnym stopniu. Najwyższe wzniesienie znajduje się od południowego zachodu za wsią Wąsosz Dolny zwany Warową Górą o wysokości 238m n.p.m. Liczba ludności z początkiem roku 2009 wynosiła 692 w tym 350 kobiet i 342 mężczyzn.

Teren Wałsza Górnego jest dość dobrze poznany pod względem geologicznym. Najstarsze skały pochodzą ze środkowej jury i mają ponad 160 mln. lat. W tym czasie na tym terenie było płytkie, ciepłe morze. Na jego dnie osadzały się iglaste skały oraz wapienie. Przed ok. 150mln.lat w kresie kredowym i trzeciorzędowym był tutaj ląd. W ciepłym i wilgotnym klimacie rosła bujna roślinność podzwrotnikowa żyły olbrzymie gady, mnóstwo skorupiaków i różnorakie zwierzęta. Procesy erozyjne już wówczas niszczyły starsze skały podłoża. W wapieniach zaczęły się rozwijać zjawiska krasowe. Na skutek ocieplenia klimatu około miliona lat temu teren pokryty był olbrzymim lądolodem. Bardzo mocno zmieniły się wówczas najstarsze skały, a lądolody zostawiły po sobie osady gliniasto – piaszczysto - żwirowe. Na osadach polodowcowych powstały współczesne gleby.

Warunki hydrograficzne

Wąsosz Górny jest dobrze uposażony w zasoby wodne, potrzebne dla rozwoju rolnictwa, przetwórstwa oraz zaopatrzenia potrzeb komunalnych i konsumpcyjnych mieszkańców. Podstawą zaopatrzenia są wody podziemne i sieć wodociągowa. Wieś Wąsosz Górny leży nad rzeką Wartą w dorzeczu Odry, w zlewisku Morza Bałtyckiego. Warta w pobliżu Wąsosza zasilona zostaje wodami Kocinianki i Liswarty, Rzeką Warta stanowi naturalną granicę administracyjną Wąsosza na odcinku ok. 8 km. od wschodniej i północnej strony. Wody podziemne są podstawowym źródłem czystej wody pitnej i służą do zaopatrzenia wodociągu. Wodociąg czerpie wodę z ujęcia wód podziemnych poziomu górnego jurajskiego. Budowa i oddanie do eksploatacji sieci wodociągowej zwiększyło zużycie wody w gospodarstwach domowych i do celów gospodarczych. Wody Warty zgodnie z docelowymi wymaganiami powinny spełniać warunki I klasy czystości. Niestety, stan zanieczyszczenia rzeki, w badanych punktach pomiarów kontrolnych nie pozwala zaliczyć jej w Wąsoszu Górnym do I klasy. Niestety główne punkty zanieczyszczeń znajdują się poza terenem Wąsosza Górnego.

Warunki termiczne

Wąsosz Górny położony jest podobnie jak cała Polska, w strefie umiarkowanej. Warunki pogodowe i klimatyczne są ukształtowane w mniejszym stopniu przez czynniki lokalne niż napływające masy powietrza. Masy powietrza wpływają na kształtowanie się typów pogody. Nad Wąsosz napływają prawie wszystkie typy mas powietrza wyróżnionych na półkuli północnej. Głównie jest to powietrze podzwrotnikowo-morskie pochodzące z wyżu azorskiego oraz polarnomorskie z wyżu nadpółnocnego z Atlantyku. Średnia roczna temperatura na terenie Wąsosza Górnego wynosi 8 °C. Najwięcej opadów przypada na lipiec, najmniej zaś na luty. Średnia roczna suma opadów dla miejscowości Wąsosz Górny wynosi ok. 630 mm, a średnia wilgotność 80%. Długość trwania lata o średniej temperaturze + 15 °C waha się w granicach 90-100 dni. Czas zalegania pokrywy śnieżnej na tym obszarze wynosi ok. 80 dni. Pierwsze przymrozki jesienne występują w dniach 1.X - 12.X, a ostatnie wiosenne 25.IV - 30.IV. Dni z przymrozkami jest od 110 do 118 w roku.

Najniższe zachmurzenie notuje się w maju (60%) i we wrześniu (50%). Najwyższe zachmurzenie jest w grudniu i wynosi ok. 80%. Średnia ilość dni pochmurnych w roku oscyluje wokół liczby 130.

Okres wegetacji trwa 210-220 dni. Jego początek przypada na 25.III - 1.IV, a koniec 1.XI - 5.XI. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 630 mm. Najwięcej opadów przypada na lipiec, najmniej na luty.

Gleby

W Wąsoszu Górnym dominującym typem gleb są bielice wytworzone z piasków i glin polodowcowych. Gleby bielicowe na skutek długoletniego użytkowania, zostały przekształcone w pseudobielice. Cechuje je niska zasobność składników pokarmowych i mają tylko 1,5-3% próchnicy. Gleby są słabo i średnio urodzajne. Najwięcej gleb jest IV, V i VI klasy bonitacyjnej.

Historia miejscowości

Od niepamiętnych czasów mieszkańcy Wąsosza powtarzają dwie wersje wyjaśniające nazwę miejscowości. Jedna mówiła, że pierwszy właściciel osady miał bardzo duże bujne wąsy, od których powstała nazwa wioski. Inna legenda informowała o dwóch założycielach. Jeden nazywał się Wąs a drugi Sosz. Po latach jak to w ludowych opowieściach bywa, dzięki małżeństwu połączono rody i majątki, tworząc jedną posiadłość której nazwę nadano Wąsosz. Kazimierz Rymut w pracy „Nazwy miast Polski” wyjaśnia etymologię miasta Wąsosz w dawnym województwie leszczyńskim i łomżyńskim. Wyjaśnienie to można również odnieść do wioski znajdującej się obecnie w województwie śląskim powiecie kłobuckim gminie Popów. Rymut twierdzi że nazwa Wąsosz od niepoświadczonego już przez słowniki języka polskiego wyrazu „Wąsosze- miejsca, gdzie się coś schodzi lub rozchodzi. Osada leży w pobliżu ujścia rzeki Liswarty do Warty, być może że od tego położenia otrzymała nazwę. Nazwa Wąsosz należy zatem do nazw miejscowych, wyeksponowanych przez entymologów wśród nazw geograficznych. Źródłem, na bazie której powstała jej nazwa nawiązująca do cech gruntu lub okolicy. Poprzez tę nazwę można poznać dawne warunki osadnicze.

Wąsosz położony nad rzeką Wartą należy do obszaru, który pod względem archeologicznym jest jednym z lepiej rozpoznanych regionów w Polsce. Badania wykazały, że rejon nadlżwarciański i warciański, na którym osadnictwo pradziejowe i wczesnośredniowieczne było szczególnie intensywne, był stosunkowo dobrze zasiedlony jednak nie zawsze i nie w jednakowym stopniu stwierdzono, że najstarsze ślady pobytu człowieka na tych ziemiach pochodzą z okresu schyłkowego paleolitu, czyli około X-VIII tysiąclecie p.n.e.. Na terenie Wąsosza, niedaleko kościoła, znaleziono kilkanaście schyłkowo paleolitycznych wyrobów krzemienych, fragmenty naczyń, ułamki pucharów lejkowatych. Do ich wyrobów używano surowca krzemienego, który pochodził głównie z miejscowych skał wapiennych. W Wąsoszu Dolnym w części zwanej Kamioną, znajdowało się cmentarzysko kultury łużyckiej okresu epoki brązu, na którym odnaleziono liczne palenice. W palenicach tych gromadzono szczątki po spalonych zwłokach zmarłych. Przypuszcza się, że osiedle kultury łużyckiej było małe i krótko zamieszkałe. Pierwsze pisemne wzmianki które wskazują na historyczny charakter Wąsosza pochodzą z roku 1136, kiedy to „teren Wąsosza wchodził w skład arcybiskupstwa gnieźnieńskiego”. Wąsosz wzmiankowany jest w drugim okresie osadnictwa przypadającym na lata 1238-1305. W aktach znajdujących się przy kościele

parafialnym jest wzmianka, że „Wąsosz był dawniej miasteczkiem, które było zbudowane na miejscu gdzie dziś tutejsi mieszkańcy mają łąki. W tym miasteczku znajdował się zamek, z którego obecnie jeszcze na tym miejscu znajduje się przyzma gruzów i gdzieś tam szczątki fundamentów. Bogata jest historia Wąsosza. Ludowa tradycja, miejscowe legendy oraz fragment powieści historycznej „Rycerz Mora” Walerego Przyborowskiego mówią o bohaterskim oporze mieszkańców Wąsosza przeciwko Szwedom, którzy jesienią 1655 roku ciągnęli pod Jasną Górę. Po przeprawie przez bród na Warcie w okolicy Lelit, część oddziału generała Mullera wyruszyła do pobliskich wsi po żywność dla wojska i koni. Napotkawszy w Wąsoszu na zdecydowany opór i wrogość, dokonali Szwedzi okrutnej zemsty, podpalając wieś w trzech miejscach. 21 sierpnia 1658 roku Sejm w nagrodę za zasługi w walce ze Szwedami nadał Wąsosz w „Wieczystą posesję klasztorowi Paulinów na Jasnej Górze”

Dnia 11 maja 1831 roku z kościoła parafialnego ówczesny ksiądz proboszcz Michał Zagalski wydał liczne wota i kosztowności na potrzeby powstania listopadowego. Po upadku powstania rząd carskiej Rosji z ogólnej powierzchni wydzielił majorat i nadał „za wierną służbę” generałowi Muchanowowi.

Dnia 23 kwietnia 1863 roku w lesie koło Wąsosza rozegrała się jedna z największych i najkrwawszych bitew na Ziemi Częstochowskiej w powstaniu styczniowym. W krwawym boju zginęło 34 powstańców. Ich prochy spoczywają we wspólnej mogile na starym cmentarzu.

2 września 1939 roku od strony Annolesia i Marianowa do Wąsosza Dolnego wkroczyli Niemcy, zaczęła się okupacyjna gehenna. Cały Wąsosz włączono do Rzeszy. Na Warcie wyznaczono granicę. W czasie wojny i okupacji nie było w Wąsoszu i okolicy bitew czy większych akcji zbrojnych.

Po wojnie zaczęło się zmieniać oblicze Wąsosza. Wykonano nowe drogi o trwałej nawierzchni. W latach 1956-1957 zelektryfikowano wioski. Założono wodę i telefony. Utworzono kilka sklepów, ośrodek zdrowia, agronomówkę, aptekę. Rolnicy założyli Kółko Rolnicze, panie Koło Gospodyń Wiejskich. Istnieje kilka prywatnych zakładów przetwórstwa owocowo-warzywnego, gdzie zatrudnionych jest wielu mieszkańców.

Kultura

Czytelnictwo publiczne mieszkańcom Wąsoszu Górnym zapewnia Biblioteka w Zespole Szkolno - Przedszkolnym

Wyszczególnienie	Wąsosz
	Górny
Zbiory biblioteczne - książki	2860
w tym dla dzieci	2080
Pow. pomieszczeń bibliotecznych	50 m ²
Liczba miejsc dla czytelników	10
Liczba czytelników zarejestrowanych	160

Liczba wypożyczeń	1230
-------------------	------

Ludność

Liczba ludności z początkiem roku 2009 wynosiła 723 w tym 371 kobiet i 352 mężczyzn. Powierzchnia Popowa wynosi 494 ha a zatem gęstość zaludnienia jest na poziomie 145,3 osób/km² i jest wyższa od średniej krajowej kształtującej się na poziomie 124 osoby/km².

STATYSTYKA MIESZKAŃCÓW WG WIEKU I PŁCI

NA TERENIE GMINY POPÓW

<i>Wiek</i>	<i>Mężczyzn</i>	<i>Kobiet</i>	<i>Ogółem</i>
0-2	104	84	188
3	22	28	50
4-5	62	52	114
6	27	36	57
7	27	30	57
8-12	178	183	361
13-15	126	119	245
16-17	97	85	185
18	49	36	85
19-65	2009		2009
19-60		1731	1731
> 65	315		315
> 60		676	676
Ogółem	3016	3060	6076

Liczba ludności Popowa na tle innych miejscowości w gminie Popów.

Miejscowość	Mężczyźni	Kobiety	Razem
Annolesie	79	96	175
Antonie	35	39	71
Brzózki	105	105	210

Dąbrowa	95	98	193
Dąbrówka	110	113	223
Dębie	147	139	286
Florianów	67	66	133
Kamieńszczyzna	101	98	199
Kule	40	44	84
Lelity	35	36	71
Marianów	65	63	128
Nowa Wieś	131	125	256
Płaczki	24	32	56
Popów	352	371	723
Rębielice Królewskie	422	430	852
Smolarze	34	31	65
<u>Wąsosz Dolny</u>	<u>113</u>	<u>125</u>	<u>238</u>
<u>Wąsosz Górny</u>	<u>229</u>	<u>225</u>	<u>454</u>
Więcki	233	220	453
Wrzosy	12	14	26
Zawady	479	481	960
Zbory	113	109	222
	3016	3060	6076

Struktura ludności na terenie gminy w latach 2001, 2002 i prognoza na 2010 r

Ludność	2001	2002	Prognoza 2010 r
Wiek przedprodukcyjny	23,4%	24%	25%
Wiek produkcyjny	60,4%	60%	57%
Wiek poprodukcyjny	16,2%	16%	17%

Pomimo, że miejscowość Wąsosz Górny jest wioską typowo rolniczą, mieszkańcy samego Wąsosza w zdecydowanej większości nie utrzymują się z rolnictwa. Większość mieszkańców wsi trudni się pracą najemną, przeważająca część ludności pracującej znalazła zatrudnienie m.in. w przemyśle, instytucjach związanych z edukacją, ochroną zdrowia, a także w handlu, usługach i administracji, Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kulach, Areszcie Śledczym w Wąsoszu Górnym oraz przetwórnictwach owocowo-warzywnych.

Rolnictwo

Wszystkie gospodarstwa rolne na terenie Wąsosza Górnego stanowią własność prywatną. Średnia ich wielkość wynosi od 1,5 do 4 ha. Ponad 75% upraw zajmują zboża (głównie żyto, pszenżyto, jęczmień, pszenica i mieszanki zbożowe) pozostałą część zajmują ziemniaki, warzywa i inne. Filarem produkcji zwierzęcej jest chów świń i drobiu. Drastycznie spada liczba gospodarstw zajmujących się hodowlą bydła. Duże rozdrobnienie gospodarstw, słabe gleby (głównie V i VI klasa bonitacyjna) oraz niska towarowość produkcji sprawiają, że jest ona mało opłacalna.

Większa część produktów uzyskanych z produkcji rolnej wykorzystywana jest do zaspokojenia potrzeb żywieniowych rolnika i jego rodziny natomiast nadwyżki produkcji sprzedawane są w okolicznych ubojniach, młynach, przetwórnictwach owocowo-warzywnych w zależności od rodzaju produktu.

Walory turystyczne

Położenie miejscowości nad Wartą i Liswartą, piękne sosnowe lasy i bujna roślinność to atuty, które powinny ściągać turystów. Niestety na terenie Wąsosza brak jest odpowiedniej infrastruktury turystycznej, nie ma żadnej bazy noclegowej i żywieniowej, nie ma oznaczonych szlaków turystycznych, punktów informacyjnych. Do niedawna nad Wartą były ośrodki harcerskie i wypoczynkowe lecz zamknięto je z powodu braku środków na ich modernizację. Przełomy Wrty są naprawdę piękne dlatego myślę, że zagospodarowanie tych terenów ściągnęłoby do Wąsosza Górnego wielu turystów i przyniosło wymierne korzyści gospodarstwu. Na terenie miejscowości znajduje się wiele pomników między innymi

- Pomnik powstańców styczniowych na starym cmentarzu odsłonięty 22.VII. 1964 roku .
  - Przy pomniku obelisk „Krzyż Katyński” wzniesiony w 1995 roku zawierający urnę z prochami z grobów polskich oficerów zamordowanych w Katyniu,
  - Pomnik (droga krzyż na nowym cmentarzu upamiętniający polskich żołnierzy walczących w czasie II wojny światowej w obronie ojczyzny,
  - Liczne krzyże i kapliczki przydrożne stawiane od niepamiętnych czasów ,
  - Kalwaria – usytuowana w głębokim jarze o długości około 600m gdzie na wzgórzach usytuowanych jest 14 krzyży symbolizujących Drogę Krzyżową,
  - Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Wąsoszu Górnym,
- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Andrzeja Apostoła.

Ochrona środowiska

Obszar Wąsosza należy do stosunkowo czystych ekologicznie w powiecie kłobuckim. Nie oznacza to wcale braku problemów związanych z ochroną środowiska. Wyróżnić można następujące obszary problemowe w zakresie ochrony środowiska:

Odprowadzanie i likwidacja ścieków

Składowanie odpadów stałych

Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza

Dużym problemem jest zagospodarowanie ścieków komunalnych gdyż część nieoczyszczonych ścieków trafia do wód lub gruntu. Problem ten urasta do celu strategicznego z uwagi na fakt, że istnieje zbiornik wód podziemnych zalegający na warstwach przepuszczalnych. Problem ścieków planowany jest do rozwiązania w latach 2015-2018 poprzez wybudowanie kanalizacji sanitarnej. Ścieki będą odprowadzone do istniejącej od 2005 roku Gminnej oczyszczalni ścieków w Popowie,

Odbiór odpadów stałych z terenu Wąsosza realizowany jest przez firmę SITA . Obecnie problem odpadów jest systematycznie rozwiązywany poprzez nowoczesny system selektywnej segregacji odpadów.

W miejscowości Wąsosz Górny funkcjonuje zespół szkolno przedszkolny w którym przebywa i uczy się ok. 105 dzieci. Przy zespole szkolno przedszkolnym istnieje nowoczesny plac zabaw , który jest dostępny dla dzieci, młodzieży i mieszkańców miejscowości.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĄT

Lasy

Lasy Państwowe w Wąsoszu Górnym w całości są położone na terenie nadleśnictwa Kłobuck.

Pod względem przyrodniczym lasy te znajdują się w zasięgu Krainy VI-tej tzw. Krainy Małopolskiej, 6 - tej dzielnicy przyrodniczo-leśnej tzw. Woźnicko-Wieluńskiej. Występują lasy o różnych typach siedliskowych. Dominuje bór mieszany 64 %, las mieszany świeży, bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny, las wilgotny.

Wśród występujących drzewostanów zdecydowanie dominującym gatunkiem jest sosna - 79%, pozostałe świerk, modrzew, jodła, dąb, buk, grab, brzoza, jesion, wiaź, lipa.

Wiek występujących drzewostanów kształtuje się następująco:

do 40 lat	41 %
41-60 lat	23 %
61-80 lat	24 %
powyżej 80 lat	11,5 %

Zabytkiem jest legendarna powstańcza lipa na której obecnie jest usytuowana kapliczka.

Roślinność

Flora jest bardzo zróżnicowana, występuje bardzo wiele gatunków roślin takich jak: paprotkowate, skrzypowate, sosnowate, cyprysowe, brzozowate, bukowate, orzechowate, pokrzywowate, gązownikowate, rdesowate i wiele innych.

Fauna

Na terenie wioski występują :

Ssaki: dzik, jelen, daniel, lis, jenot, łasica, zając, królik, piżmak, jeże, ryjówki, wiewiórka, myszy, nornice, łasice, nietoperze, przejściowo łoś.

Ptaki: bocian biały, cierniówka, czyżyk, drozd śpiewak, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł mały, dzwonec, gawron, gil, jastrząb, jeżyk, kos, kruk, kukułka, mazurek, muchołówka szara, myszołów zwyczajny, pokrzewka ogrodowa, sierpówka, sikorka bogatka, sikorka czubatka, sikorka modra, sikorka sosnówka, sikorka uboga, gołąb siniak, skowronek polny, sójka, sroka, szczygieł, szpak, trznadel, wilga, wrona, wróbel domowy, zięba.

Dziedzictwo kulturowe

KULTURA FIZYCZNA, SPORT, TURYSTYKA

Bazą kultury fizycznej, sportu i rekreacji dla mieszkańców są:

stadion sportowy przy ul. Szkolnej w Zawadach, który posiada boisko do piłki nożnej pełnowymiarowe i treningowe (700 miejsc siedzących)

stadion do piłki nożnej oraz boiska do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wąsoszu Górnym

W sąsiedniej miejscowości występują również obiekty sportowe całoroczne (hala sportowa, pływalnia) przy Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kulach.

Wzdłuż rzeki Warty i Liswarty zlokalizowane są liczne ośrodki wypoczynkowe, głównie w Kulach.

Do tradycji wieloletniej należy odprawianie Drogi Krzyżowej w Kalwarii Wąsowskiej w każdą pierwszą niedzielę lipca. Droga Krzyżowa odprawiana jest przez Arcybiskupa Częstochowskiego. W 2009 roku była to 16 Droga Krzyżowa odprawiana przez Arcybiskupa Stanisława Nowaka, W drodze Krzyżowej uczestniczy bardzo dużo parafian jak również mieszkańców okolicznych miejscowości, Z każdym rokiem przybywa na te uroczystości coraz więcej turystów (pielgrzymów) z całego kraju.

Infrastruktura społeczna

W miejscowości Wąsosz Górny funkcjonują następujące instytucje i obiekty użyteczności publicznej

1. Gminny Ośrodek Zdrowia
2. Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny
3. Parafia Rzymsko-Katolicka wraz z cmentarzem parafialnym,
4. Punkt Apteczny
5. OSP

Infrastruktura techniczna

W miejscowości Wąsosz Górny znajduje się następująca infrastruktura techniczna

1. Sieć wodociągowa o długości ok. 4560m i 145.przyłączy wodociągowych . sieć wodociągowa gwarantuje przyłączenie się dla wszystkich gospodarstw domowych .
2. Sieć telefoniczna wykonana w 1994roku.

Gospodarka i rolnictwo

W miejscowości Wąsosz Górny prowadzą swoją działalność następujące podmioty gospodarcze:

1. Zakłady Przetwórstwa Warzywno – Owocowego – 4 szt.
2. Sklepy spożywcze i przemysłowe- 4szt,
3. Zakład produkcji kredy -1 szt,
4. Zakład przerobu drewna -1 szt,
5. Bar „Hulibabka”,
6. Zakład przetwórstwa mięsnego

Kapitał społeczny i ludzki.

W miejscowości Wąsosz Górny działają:

1. Koło gospodyń wiejskich
2. Ochotnicza Straż Pożarna

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Wąsosz Górny

ANALIZA SWOT MIEJSCOWOŚCI WĄSOSZ GÓRNY

SILNE STRONY – ATUTY ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI

1. Dobrze rozwinięta sieć telefoniczna.
2. Brak ograniczeń w dostępie do internetu dla odbiorców indywidualnych
3. Nowa sieć wodociągowa ,
4. Prężnie działająca OSP
5. Dobrze prosperujące zakłady przetwórstwa owocowo warzywnego oraz wymienione wyżej zakłady.
6. Korzystne położenie miejscowości przy drodze powiatowej relacji Popów – Pajęczno.
7. Atrakcyjne położenie geograficzne dla celów wypoczynkowo – turystycznych i pielgrzymkowych .
8. W planie zagospodarowania przestrzennego wydzielono atrakcyjne tereny pod budownictwo osiedlowe domków jednorodzinnych ,oraz pod działalność usługowo - handlową .
9. Dobra sieć drogowa wraz z ciągami pieszymi i chodnikami wraz ze zmodernizowanym (nowoczesnym) oświetleniem ulicznym .
10. Pomnik Pamięci narodowej Gloria Wiktis
11. Infrastruktura sakralna

SŁABE STRONY – CZYNNIKI ORGANIZUJĄCE ROZWÓJ

- Rozdrobnione działki rolne
- Słabe zaangażowanie mieszkańców w działalność rolniczą i pozarolniczą
- Brak koncepcji zagospodarowania rzeki Warty (przystań kajakowa)
- Mała ilość dzieci w wieku przedszkolno - szkolnym

SZANSE – MOŻLIWOŚCI ROZWOJU

- ❖ Sprzyjająca polityka regionalna adresowana do obszarów wiejskich
  1. Pozyskanie inwestorów i kapitału z zewnątrz
  2. Korzystne położenie w pobliżu dużych miast (Częstochowa , Kłobuck , Pajęczno , Działoszyn) daje możliwość dla budownictwa indywidualnego mieszkaniowego i wypoczynkowego
  3. Zagospodarowanie przestrzeni Kalwarii Wąsowskiej,
  4. Zagospodarowanie rzeki Warty

ZAGROŻENIA – WYNIKAJĄCE Z OTOCZENIA

migracja młodzieży do miasta

różnice w sytuacji ekonomicznej mieszkańców

dalsze pogorszenie się sytuacji finansowej samorządów

brak środków na inwestycje

niestabilność prawa polskiego

nieprzewidywalna sytuacja w opłacalności produkcji rolnej

PLANOWANE ZADANIA INWESTYCYJNE I KIERUNKI ROZWOJU – PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WĄSOSZ GÓRNY

CEL I

Zwiększenie dochodów mieszkańców miejscowości.

Cel szczegółowy

Stworzenie warunków dla rozwoju rolnictwa.

Stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Działania

1. Szkolenia w zakresie produkcji rolnej, rolnictwa ekologicznego i działalności około rolniczej,
2. Szkolenia w zakresie pozyskiwania środków pomocowych w tym z programów proponowanych przez Unię Europejską

1. Wydzielenie terenów z wyznaczeniem pod działalność gospodarczą,
2. Szkolenia w zakresie pozyskiwania środków pomocowych na rozwój przedsiębiorczości

CEL II Poprawa warunków życia mieszkańców miejscowości.		
Cel szczegółowy		
Rozbudowa infrastruktury technicznej i poprawa estetyki miejscowości	Modernizacja i rozbudowa bazy sportowo- rekreacyjnej oraz turystycznej.	Podniesienie usług z zaplecza oświaty a także działalności organizacji społecznych.
Działania		
1. Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami i podłączeniem do budynków.	1. Budowa przystani kajakowej 2. Rozbudowa boiska sportowego wielofunkcyjnego	1. Rozbudowa i modernizacja bazy OSP 3 Utworzenie centrum kształcenia na odległość „Wioska internetowa”

CEL III Kultywowanie tradycji społeczności lokalnych	
Cel szczegółowy	
Kreowanie „produktu kulturalnego” w oparciu o miejscową tradycję.	Organizowanie imprez promujących i integracyjnych.
Działania	
1. Zbieranie i wydanie drukiem podań, legend, obrzędów i informacji związanych z historią miejscowości. 2. Promocja „produktu regionalnego”.	1. Wspieranie imprez oraz inicjatyw promujących lokalną kulturę. 2. Organizowanie imprez promujących i integracyjnych dla mieszkańców.

CEL IV Wspieranie inicjatyw miejscowości, szczególnie w działaniach na rzecz odnowy miejscowości.	
Cel szczegółowy	
Stymulowanie działalności dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym.	Wspieranie inicjatyw społecznych.

Działania	
<p>1. Organizacja szkoleń, kursów umożliwiających zdobycie wiedzy z zakresu alternatywnych źródeł dochodów w gospodarstwach rolnych.</p> <p>2. Podejmowanie i wspieranie działań na rzecz promocji przedsiębiorczości.</p>	<p>1. Promocja inicjatyw lokalnych we wszystkich aspektach życia publicznego.</p> <p>2. Wspieranie powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych realizujących aktywność społeczną.</p>

REALIZACJA ZADAŃ I DZIAŁAŃ

CEL I

ZWIĘKSZENIE DOCHODÓW MIESZKAŃCÓW MIEJSCOWOŚCI

CEL SZCZEGÓŁOWY: Stworzenie warunków dla rozwoju rolnictwa

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Szkolenia w zakresie pozyskiwania środków pomocowych	20 0000,00	PROW, RPO, Środki własne podmiotów realizujących	Co rok	ARiMR, ŚODR, Gmina, Firmy prywatne
Szkolenia w zakresie produkcji rolnej i pozarolniczej	20 000,00 zł	PROW, RPO, Środki własne podmiotów realizujących	Co rok	SODR, ŚIR, Gmina, Firmy prywatne

CEL SZCZEGÓŁOWY: Stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Wydzielenie terenów z wyznaczeniem pod działalność gospodarczą usługową	30 000 zł	Budżet Gminy	2010-2013	Gmina Popów

CEL II
POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA

CEL SZCZEGÓŁOWY: Rozbudowa infrastruktury technicznej

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami	7 000 000,00 zł	PROW Budżet gminy WFOŚ	2015-2017	Gmina Popów

CEL SZCZEGÓŁOWY: Modernizacja i rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej oraz turystycznej

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Budowa przystani kajakowej	100 000,00 zł	PROW Budżet Gminy	2010-2012	Gmina Popów

Zagospodarowanie przestrzeni Kalwarii Wąsowskiej	1 200 000 zł	PROW Budżet Gminy	2010-2011	Gmina Popów
--	--------------	----------------------	-----------	-------------

CEL SZCZEGÓŁOWY: Podniesienie usług z zaplecza oświaty a także działalności organizacji społecznych

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Wposażenie i modernizacja bazy OSP	50 000,00 zł	Budżet Gminy	2012-2013	Gmina Popów
Uatrakcyjnienie działalności Koła Gospodyń Wiejskich	10 000,00 zł	Leader +	2012	GOK

CEL III

KULTYWOWANIE TRADYCJI SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH

CEL SZCZEGÓŁOWY: Kreowanie „produktu kulturalnego” w oparciu o miejscową tradycję

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Zbieranie i wydanie drukiem podań, legend, obrzędów i informacji związanych z historią miejscowości	10 000,00 zł	Leader +	2011	Stowarzyszenia z terenu Gminy Popów

CEL SZCZEGÓŁOWY: Organizowanie imprez promujących i integracyjnych

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Wspieranie imprez oraz inicjatyw promujących lokalną kulturę	5 000,00 zł	Budżet Gminy Sponsorzy	Co rok	Urząd Gminy
Wspieranie działalności i promocja zespołów tanecznych i folklorystycznych.	2 000,00 zł	Budżet Gminy Sponsorzy	Co rok	Urząd Gminy
Organizowanie imprez promujących i integracyjnych dla mieszkańców	2 000,00 zł	Środki własne	Co rok	Rada Sołecka

CEL IV

WSPIERANIE INICJATYW MIESZKAŃCÓW SOŁECTWA, SZCZEGÓLNIC W DZIAŁANIACH NA RZECZ ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.

CEL SZCZEGÓŁOWY:

Działania	Przewidywany koszt	Źródła finansowania	Termin realizacji	Podmiot realizacji
Zagospodarowanie rynku	50 000 PLN	Budżet Gminy	2010-2013rok	Gmina Popów

Budowa Gminnego Centrum Kulturalno – Turystyczno - Pielgrzymkowego	2 000 000 PLN	Budżet Gminy PROW 2007-2013	2010-2015rok	Urząd Gminy Popów
--	---------------	-----------------------------	--------------	-------------------

6.OPISANIE OBSZARU O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKANCÓW, SPRZYJAJĄCEGO NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH , ZE WZGLĘDU NA POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych jest centrum miejscowości Wąsosz Górny. Jest to teren przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wąsoszu Górnym stadion do piłki nożnej oraz boiska do piłki ręcznej , koszykówki i siatkówki. Organizowane są przez nią różnego rodzaju imprezy, w których ludzie z przyjemnością uczestniczą, ponadto obiekt ten jest doskonałym miejscem dla najmłodszych mieszkańców do nawiązywania kontaktów. Organizowane są na jej terenie festyny, zawody sportowe a także inne imprezy na których ludzie mogą spędzić ze sobą czas i świetnie się bawić. Miejsce to jest centrum miejscowości nie tylko ze względu na szkołę i remizę, ale również na sklep, który znajduje się blisko niej. Teren ten był od zawsze chętnie odwiedzany przez mieszkańców Wąsosza Górnego i Dolnego tak pozostało do dziś. Kolejnym takim miejscem do nawiązywania kontaktów jest niewątpliwie pomnik obelisk „Krzyż Katyński” wzniesiony w 1995 roku zawierający urnę z prochami z grobów polskich oficerów zamordowanych w Katyniu, Kalwaria – usytuowana w głębokim jarze o długości około 600m gdzie na wzgórzach usytuowanych jest 14 krzyży symbolizujących Drogę Krzyżową, Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Wąsoszu Górnym, Kościół parafialny pod wezwaniem św. Andrzeja Apostoła.

W ciepłe dni nie brakuje chętnych, którzy chcą się ochłodzić, powędkować nad rzeką Liswartą i Wartą organizowane są spływy kajakowe cieszące się bardzo dużym zainteresowaniem. A co za tym idzie, spotkać się ze sobą, porozmawiać i pobawić. W Wąsoszu znajduje się również restauracja, w której organizowane są przeróżnego typu imprezy. Jest tu także smażalnia ryb. Mieszkańcy w niedzielne popołudnia bardzo chętnie się tam wybierają całą rodziną aby spędzić ze sobą czas oraz odpocząć od wszystkich obowiązków. Ale również smażalnia odwiedzana jest też przez ludzi z innych miejscowości, którzy świetnie czują się w tym miejscu oraz chętnie do niego wracają.

Gmina Popów

Przewodniczący Rady Gminy :

Skarbnik Gminy :